

TELEGRAFUL ROMAN.

ăpare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 3 Novembre, 1893.

Continuăm cu legea privitoare la regularea salariilor învățătoresci, și în deosebi cele următoare le recomandăm deosebitei atențiuni a învățătorilor noștri, căci prin dispozițiunile § 13 din lege învățătorii noștri sunt scoși în cele disciplinare cu totul de sub scutul legilor ordinare ale statului și sunt puși sub legi excepționale din grația direcțiunii dușmănoșe contra statului.

Înainte de a urma firul susținut în proiectul guvernului trebuie să ne oprim la § 12 din lege, care e § nou, din inițiativa dietei.

După dispozițiunile proiectului guvernului statul la școlile confesionale întregia salariul până la suma minimală în tot cazul între condițiunile știute, până la suma de 50 fl. fără ingerință în afacerile interne ale școlii, preste 50 fl. cu ingerință arătată deja.

§ 12 din lege a tăiat liberalismul binevoitoriu al guvernului și în punctul acesta, și a enunțat, că la școlile confesionale guvernul poate întregi suma salariului normal, dacă însă guvernul va afla, că importante interese de stat reclamă, ca cea școlă confesională să piară, atunci nu întregesce salariul până la suma minimală la respectiva școlă confesională, ci dispune direct sistarea școlii confesionale, și înființarea de școlă de stat sau normală.

Deosebirea esențială între proiect și lege, în ce privește sistarea școlii confesionale, e, că în sensul dispozițiunilor din proiect, școlă confesională se sistă numai în cazul, când se constată, că confesiunea nu poate asigura salariul normal, anunțat odată ca asigurat, căci după cum s'a accentuat, în sensul proiectului, guvernul întregia suma până la 300 fl. dacă era anunțată de către confesiune. După lege guvernul numai dacă voiesce mai întregesce salariul la școlă confesională, numai în cazul, dacă importante interese de stat nu pretind sistarea școlii confesionale.

În cele următoare se regulază disciplina învățătorilor la acele școlile

confesionale, cari sunt ajutate dela guvern cu o sumă, care asigură ingerința statului în afacerile interne ale școlii. Va se dăca deci, dacă statul pentru susținerea unei școlii confesionale contribuie cu o sumă, ce trece preste 60 fl. atunci disciplina învățătorului dela cea școlă se face cu ingerința guvernului. Dacă învățătorul respectiv are asemenea purtări, pentru cari după normele bisericesci trebuie să fie amovat din oficiu, în acel cas sentința de amovare adusă de către respectiva autoritate bisericescă numai atunci are valoare, dacă ministrul de culte nu cere aducerea unei nouă sentințe, pe baza unei nouă cercetări, care să face cu intervențiunea unui membru din comitetul administrativ comitatens.

Nu vom mai insista deci la accentuarea anomaliei, că în ce mod accidental se ia din mâna bisericii dreptul de a-și regula, administra și conduce independent afacerile sale școlare, drept garantat prin legea fundamentală de stat, ci vom accentua anomalia, că se crează două soiuri de învățători, învățători, cari pentru unele și acele-și delictes stau exclusiv sub jurisdicțiunea bisericii, și învățători, cari pentru unele și acele-și delictes — din grația unei sume de bani, care trece preste 60 fl. — stau și sub jurisdicțiunea potestății statului.

Dară să continuăm a releva și celelalte dispozițiuni din lege privitoare la disciplina învățătorilor

După alinea a doua din §. 13 autoritățile confesionale la cererea ministrului de culte și instrucțiune publică sunt datore să introducă cercetare disciplinară contra unui învățătoriu ajutat de către stat. În asemenea casuri ministrul poate sista în orice moment ajutoriul dat școlii respective. Sentențele aduse în asemenea casuri la tot cazul trebuiesc promovate la ministru, care apoi poate dispune cercetare nouă și aducerea altei sentințe cu conlucrarea unui membru din sinul comitetului administrativ comitatens.

Ar fi de interes întrebarea, ce se întâmplă cu o școlă, dacă după întărirea de proces la porunca ministrului se sistază subvențiunea statului. Vine de a se închide școlă confesională imediat sau dora va rămânea școlă fără salariul normal până la finalizarea procesului intentat contra învățătorului? În cazul când ar urma sistarea școlii confesionale deodată cu detragerea ajutoriului dela stat, ce se va întâmpla, dacă învățătorul se va adevăra de nevinovat? se va rehabilita din nou școlă confesională, sau va rămânea pe veci perdută?

Sau în cazul când biserica va afla, că învățătorul e nevinovat, și statul va enunția preste voia bisericii vinovăția lui, cum se va evita atunci conflictul dintre biserică și stat? cum se va curma convingerea, care va trebui să străbată în popor, că statul calcă în conștiința bisericii, îi provocă ca din senin preteceste spre a nimici prin învățătoriu școlă confesională?

Nedumeririle acestea de bună seamă vor afla regulare în instrucțiunea, ce se va emite pentru punerea legii în lucrare. Vom ave ocaziune deci să mai meditam atunci asupra lor, acuma vom trece la casurile, când disciplina învățătorilor dela școlile confesionale se ia cu totul din mâinile confesiunii și se pune în cele ale comitetului administrativ comitatens.

Adresa comitatului Cojocnei.

(Înceiere.)

B) Nu se poate aci să nu fim cu atențiune la cestiunea bisericeilor gr. orientale. Art. de lege IX din 1868 împarte biserica gr. or. în două părți de sine stătătoare și pe amândouă le prevede cu drepturi de autonomie. În contra autonomiei nu se poate da expresiune dorinței, ca dreptul de inspecțiune asigurat guvernului să se exercite cu atențiune potențată. Nici despărțirea în două a bisericilor n'ar avea o influință mai de însemnătate asupra vieții statului, dacă

despărțirea acosta și-ar afla motivația în situațiunea geografică și în avantajii administrative dependente de acosta. Ei, dar pe una dintre bisericile despărțite legea a numit-o biserică națională sârbescă, é r pe cealaltă biserică națională românescă. Și pentru ca nici măcar îndoelă să nu se nască în privința spiritului, ce se cuprinde în această numire, și a consecențelor lui: legea consacră un articol deosebit religiunii greco-orientale, lăsând pe credincioși în libera folosință a limbei lor rituale.

Națiunea e concept politic, rassa e concept etnografic. Națiune constituie comunitatea instituțiunilor, comunitatea istoriei, comunitatea vieții de stat. La formarea rasei e de lipsă numai comunitatea limbei. Națiunea este o organizație viuă, teritoriu deosebit și statul însuși prin ea, în ea și pentru ea trăiesc. Tocmai de aceea într'o țară cu organizație politică unitară pot să fie mai multe rase sau naționalități, națiuni însă mai mult ca una nu pot fi. Nu pot fi, pentru-că de atribuțele vieții naționale se ține ca — afară de terenul cultural și social — să ocupe toate funcțiunile din legislațiune, dela guvern, dela justiție și dela administrație, — și îndată ce într'o țară recunoștem două sau mai multe națiuni, trebuie să recunoștem pentru cea țară și posibilitatea unei sau mai multor legislațiuni, guverne și justiții. Acestui curs de idei îi dă expresiune art. de lege 54 din 1868 când decretază, că toți cetățenii fără deosebire de limbă și de religiune, constituie împreună națiunea magiară unitară. Așa dară fără deosebire de religiune! Și e caracteristic, că împreună cu această mândușă enunțațiune principiară, ce dovedesce o deosebită înțelepciune de stat, apare în același an și legea creată pentru gr. or. cu caracter național parte sârbesc, parte românesc. Prin această legislațiunea magiară a făcut un puternic pas în direcțiunea, ca în această patrie să se ridice pe lângă națiunea magiară și alte națiuni.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

Un manuscris în limba Macedo-română.

(Uranre.)

Domineka, la Sântele Pastî.

Versu. Sò se skolà Zeul, si sò se respèaskè neamicîi lui

Hristos din morci kând invia, ku mortèa pre morte kalkà, ci celor din mormènturi, viacă donà.

Versu. Precum se risipesce fumul, sò se risipèskà; kum se topesce cèara de facia fokluî.

Hristos din morci kând invia,

Versu. Ași sò pèare pekatoșii dela facia Zeuluî. Și derepciî sò se alegrează, și sò se bukure înătèa Zeuluî.

Màrire; Și akum. Hristos din morci kându invia.

Joî, la înălcarea Domnuluî.

Versu. Auzici aciste tote gintele, askultaci toci, kari lokuici in lume.

Te inalcași intru mârîre Hristose Zeul nostru, și fakuși bukurie Invecelor prin promisiunèa Sântuluî Spirtu. Și prin binekuvèntarèa se inkredincarà ei, kà tu esti Fiul Zeuluî, liberatoriul lumèi.

Versu. Gura mèa va vorbi încelepciune și kugetlu inimeî mele precepere.

Te inalcași intru mârîre Hristose Zeul nostru. Versu. Plekavoiû in semilaturà urekia mèa, deschidevoiû in Kânturie inceleslu meu.

Te inalcași intru mârîre Hristose Zeul nostru. Màrire; Și akum. Te inalcași intru mârîre Hristose Zeul nostru.

Dominekà, la Cinzeciune.

Versu. Domne! intru poterèa tèa se va alegrî imperatlu, și de mântuirea tèa se va bukura forte.

Binekuvèntat esti Hristose Zeule, karele ku tramiterèa Spirtuluî Sântu peskarilor, aretași pre ei preaincelepçi kà prin trènșii peskuiși cie lumèa, omamatoriule mârîre cie.

Versu. Pofta inimeî lui dedeși lui, și de voèa buzelor lui nu lipsiși pre densul.

Binekuvèntat esti Hristose Zeul nostru.

Versu. Kà intimpinași pre el ku binekuvèntarile bunetateî tele, puseși pre kaplu lui konunà de pèatrà scumpà.

Binekuvèntat esti Hristose Zeul nostru.

Versu. Viacă rogă dela tine; și dedeși lui lungime de zile in vieta vietèi.

Binekuvèntat esti Hristose Zeul nostru.

Mârîre Tatàluî. Binekuvèntat esti Hristose Zeul nostru.

Și akum. Binekuvèntat esti Hristose Zeul nostru.

Rogàciunèa Popeî, la kântarèa Trepteî treelèa.

Tu, karele donași noè aciste komune și de impreunare rogàciunî, karele și la doi seu la trei impreunaci intru numele tèu, promiseși a dá lor cererile, ènsuci tu, plineste și akum cererile servilor tei spre folos, și dà noè intru acistà vietà de akum kunoscinta adevèrluî tèu, și in cèea fiitòre donèază noè viaca vietosà.

Kând vinu Kântarèciî la: Mârîre Tatàluî, atunci Popa și Diakonlu faku înaintèa meseî sântà trei inklinàciuni. Apoi Popa lèa sântul Evangel, lu dà Diakonluî, și dupò-cî esu prin Ușia de mezinopte, vin la loklu datinat, unde faku intrarèa mikà, și pleku amèndoi kapetele, èarò Diakonlu zice ku umilincà: Domnuluî sò ne rugèm. Impreună cene ku trei degite și Orariul, èarò Popa zice incet rogàciunèa intrareî.

(Va urma.)

De un timp anumit, românii consecuent se numesc pe sine națiune. După ce însă nici teritoriile deosebite, nici vre-o organizație administrativă pentru de-a se putea constitui ca națiune n'au avut, din asta cauză împregiurării, că ei s'au numit pe sine națiune, numai o însemnătate stilistică i s'a putut atribui. Articulul de lege 9 din 1868 însă a schimbat situațiunea. Dela aducerea acestei legi națiunea română nu este un concept gol, căci în biserica gr. or. ea a dobândit incorporare. Pentru tendințele ultraștilor români legislațiunea magiară a neteșit drumul. Viața națională pornită spre constituire și a primit un organism, și apoi, că ce bastion de apărare este acest organism pentru aspirațiunile naționale române, această dela 1868 încoco o vedem în fiecare zi în agitațiile din an în an mai potențate, al căror curent stă în astfel de raport cu biserica națională română, ca și circulațiunea sângelui cu cavitățile inimii: în todéuna de acolo plăcă și întotdeauna acolo se reîntorce.

Așa dară cel mai puțin lucru, ce este de dorit în interesul unității naționale magiare este modificarea articolului de lege 9 din 1868 astfel ca să se ștergă caracterul național al bisericilor gr. or. Nimenui această modificare nu-i pôte pricinui o adevărată vătămă, de-ore-ce prin ea nu se atinge nici scopul divin nici cercul de drept autonom al bisericii; prin această modificare însă ar înceta un privilegiu atât de nemotivat, asemenea căruia nu mai are nici o biserică din această patrie și de bună voie s'ar elibera Rutenii și Magiarii gr. or. de sub jugul unei liturgii cu limbă străină.

C) Abia s'ar pôte trage la îndoială, că una dintre garanțiile libertății publice și unul dintre punctele cardinale ale puterii naționale îl formeză dezvoltarea individuală a cetățenilor. Cu cât mai multe sunt individualitățile, cu atât mai mulți stâlpi are edificiul vieții naționale. Tocmai din acest punct de vedere numai aproba se pôte acel principiu al sistemului nostru de instrucție, după care nu numai statul ci și confesiunile, societățile, comunele și privații încă se aibă dreptul de-a întemeia și de-a susține școle.

Esistă însă un punct unde nu se pot permite abaterile și acest punct este punctul de vedere al patriotismului. La alegerea cărților didactice, la statorirea ordinii de învățământ, la împărțirea profesorilor, la aplicarea sistemului de învățământ, la sistemul de disciplină întempe se abateri, căci pot să se întempe, este însă generală și necondiționată dorința ca sântul concept al patriei să i se inspire fiecărui scolar; ca în inimile lor să se desvôle sentimentul iubirii de patrie în deplină măsură ca glorificarea virtuților patriotice să străbată în sângele lor, și ca fie-care scolar în fie-care școală, să fie de o potrivă pătruns de cel mai curat sentiment al datorinței, că a părăsi această patrie e crimă, a o apăra e cea mai de frunte glorie și că sublimul concept al patriei îi este subordonat ori ce interes confesional, de rasă, comunal și individual.

Durere această uniformitate a sentimentului și conștiinței de datorință lipsesce. Din toate semnele se vede, că în școlile de rasă nemagiară se neglijează întréga esistență etică a acestei cestiuni de mare ponderositate. Pentru o aberațiune atât de mare a sentimentului de datorință se pôte face responsabil mai întâi spiritul instrucțiunii.

Din asta cauză ținem neapărat de lipsă a se lua în privința această două dispozițiuni. Una este, ca școlile medii singur numai despre absolvarea claselor corespunzătoare să fie îndreptățite a da testimonii, ér testimonii de maturitate să pôte da numai

comisiunile esaminătoare, ce se vor constitui spre scopul acesta din partea statului. Cu ocaziunea acestor examene pe lângă calificațiunea dobândită în științe, ar fi de a se pune deosebit pond pe modul, cum știu scolarii să judece punctele de vedere patriotice.

A doua măsură, ce este a se lua în scopul de a sădi în popor spiritul patriotismului sănătos, trebuie să se refere la preparandii. Dela restituirea constituțiunii noastre s'a întemplat acea neglijență aprópe de necredut, că statul magiar a negliat a cresce popórele de rasă nemagiară în spiritul magiar. Pentru a judeca urmările acestei influențe păgubitoare, fie de ajuns a aminti, că elevii școlilor din ținutul Năsăudului pórta chipuri de feleliu celor din armata română, cu colorile României, și că în acel ținut aprópe în fie-care casă țerănescă decórea principală o formeză portretul regelui român Carol, în timp ce portrete de-ale bărbaților mari ai patriei noastre, începând dela regele magiar, nu vei găsi nicăiri.

În această stare de lucruri nu ne ajută nici cea mai strictă ordinațiune, deoarece viața interioară a școlilor e imposibil a o controla. Această o dovedesce și împregiurarea, că obligamentul de-a învăța limba magiară (deși esistă de mult), nu arată absolut nici un rezultat, așa că nici măcar un român nu s'a aflat, care să fi învățat unguresce din cauza acestui obligament. Vindecarea radicală a rēului trebuie începută așa-dară la preparandii. Să nu se facă această cu îndrumări și ordinațiuni, de-ore-ce și aici stă faptul, că influința școlii nu se pôte controla, ci să se facă prin aceea, că numai indivizilor cari au studiat și au absolvat în preparandii de stat să li-se permită a păși pe cariera de învățatoriu popular.

D) Fără ori-ce motivare constatăm, că 70 procente dintre școlile populare confesionale nu corespund cerințelor legii. Este deci de dorit stricta executare a legii de instrucție populară.

E) Adese-ori se plâng concetățenii nostri români în contra legii electorale. După ei, nu este dréptă, nici împărțirea cercurilor electorale, nici normarea capabilității de alegător. Această plângere ni se pare și nouă a fi motivată, și în privința această trebuie să se facă o schimbare prin împărțirea mai dréptă a cercurilor. Este însă anomalie și mărirea și diversitatea cercului.

Dealtmintrelea esența lucrului constă în aceea, că toți acei cetățeni, cari se provéd cu dreptul de alegător, să fie capabili de a judeca, că ore care dintre candidați este vrednic de încrederea lui. Dacă acum condiționăm capabilitatea numai dela starea materială: atunci far trebui să se pună un cens atât de mare, încât mai ales în părțile ardeleni, numărul alegătorilor s'ar reduce la jumătate pe câți sunt acum. Macarcă și astăzi censul este atât de mare, încât acușă, după ce vor muri toți alegătorii înscriși pe baza dreptului nobilitar, în secuime după actualul cens, în câte un cerc electoral nu se vor afla mai mulți decât câte 50 de alegători; vor fi însă și câteva cercuri de acelea, și anume cercul Brețcului și al Olafăului, unde nu se găsesc mai mult decât câte 15 indivizi într'un cerc, cari au censul prescriis. Situațiunea este deci de așa, că sau va trebui să micșorăm censul în mod considerabil, sau să espunem marele interese ale reprezentanței poporului acelor pericole, ce în cele mai multe casuri le aduce cu sine numărul peste măsură mic al alegătorilor.

Nu se pôte găsi deci un alt mijloc corect pentru rezolvarea acestei cestiuni, decât acela, ca de-odată cu imputinarea censului după avere, să se imputineze și censul după inteligență. Că o condiția a censului

după inteligență ar fi a se stabili cunoșcerea scrisului și a cetitului.

În urma acestora, la revisuirea legii electorale, care revisuire este de altmintrelea luată în perspectivă, e de lipsă a se statori, ca pe lângă respectarea obicinuitei lor calificațiuni morale, a unui cens de avere corespunzător raporturilor economice ale țerei și mai moderat ca cel de astăzi, — și a drepturilor câștigate: ori care cetățen majorcan și cu drepturi individuale, care știu scrie și ceti unguresce, să fie alegători.

După această să fac dietei următoarele propuneri concrete:

a) § 172 al articolului de lege V. din 1878, să se modifice în acel sens, ca idea de stat magiar să se bucure de-o protecție mai cu efect;

b) procedura de presă să se modifice astfel, ca să se dificulteze subtragerea autorilor dela responsabilitate, și pentru cazul când crima s'ar repeți, urmările responsabilității să fie potențate;

c) comerțul postal cu România să se restrângă astfel, ca sentimentul public al locuitorilor patriei noastre, să fie ocrotit de atacurile presei din România, îndreptate în contra unității politice și a păcii interioare a statului magiar;

d) modificarea art de lege 37 din 1875 astfel, ca conducerea afacerilor interioare ale societăților publice comerciale să fie controlate din partea autorităților într'un mod mai simțit, de cum au fost până acum;

e) art colul de lege 14 din 1880 respective 24 din 1892, să se modifice astfel, ca procedura pentru regularea posesiunilor, să se pôte aplica din oficiu.

Pentru stîrpirea din rădăcină a rēului însă mai e de lipsă de următoarele dispozițiuni:

a) modificarea articolului de lege 44 din 1868 astfel, ca la toate autoritățile publice să se întrebuițeze exclusiv limba statului;

b) articolul de lege 9 din 1868 să se modifice astfel, ca caracterul național al bisericii greco orientale să se ștergă;

c) să se modifice art. de lege 30 din 1883 așa, ca testimonii de maturitate să nu mai pôte da, decât numai comisiuni esaminătoare anume constituite spre acest scop din partea statului;

d) art. de lege 38 din 1868 să se modifice în acel sens, ca numai aceia să pôte păși pe cariera învățătoră, cari au absolvat la preparandii de stat;

e) art. de lege 28 din 1876 și 18 din 1870 să se execute cu strictețe, pentru ca astfel controlarea școlilor populare și obligamentul de-a învăța limba magiară, să aibă un efect mai mare;

f) cu ocaziunea revisuirei articolului de lege 33 din 1874 cercurile electorale să se împartă în mod mai drept și pe lângă moderarea censului după inteligență într'un mod corespunzător ideii de stat magiar.

Adresa să termină astfel:

Nu ațiam ura, ci căutam pacea; nu facem us de slăbiciunea românilor, ci voim să întărim țera

Noutăți.

Căsătoria civilă și universitarii români. Îndată ce s'a vestit, că ministrul va subterne faimosul proiect de căsătorie civilă, universitarii magiari (rectius jidani) de la niversitatea din Budapesta au hotărît să-și esprime aderarea lor față de proiect. Spre acest scop s'a convocat o adunare, care s'a ținut cu multă gălăgie în 12 Novembre. După rapórttele foilor magiare éta ce magiarii neóși au dus rolul și au ținut vorbiri: presedinte Bottlich, vorbitori: Engel Armin, Fábry, Moskovitz, Rosenthal, Kégly, Parchetich, Neuhäuser. Acestele scótem din raportul lui

„M. Hirl“. Nici un singur nume unguresc, toți „uns're Leut!“ Espresiunea aderării s'a primit, să înțelege și nici n'ar merita vorbă, dar trebuie să luăm notiță din două motive. Întâi trebuie să constatăm, că și tinerimea magiară stă sub terorismul jidovesc și că jidanii decid în numele ei și sub masca magiarismului, ér foile magiare, orbite de tot sermane și jidovite, gratulează tinerimii magiare. Al doilea motiv e, că universitarii nostri români, prezentându-se în număr considerabil la adunarea jidovescă, pardon, universitară, au protestat cu demnitate contra propunerilor jidovesci. Ne orientăm după raportul lui Magy. Hirl“. Românii, să dice acolo, s'au grupat spre drépta de la locul presiului, naintea băncii rezervate pentru reprezentanții presei. Când Rosenthal Hugo a pomenit despre canalia de stradă un român a strigat: „Canalia de stradă a fost ungarimea (magyarság) de la Turda și Orade“. La această s'a născut o larmă gróznică, dar ori cât de gróznică va fi fost, adevărul afirmării nu l-au putut oprima.

Când Kégly a ținut, spune „M. Hirl“,: „Nu cred, că cineva să fie aci, care n'ar aproba acest proiect liberal“....

Din grupa românilor să aude:

— Ba sunt. — Aci suntem noi. — Noue nu ne trebuie căsătoria civilă. —

În fine, când s'au cetit propunerile, ca să fie primite, românii protestând au părăsit sala, înainte de-a se enunța concludsal.

Dieta. În ședințele din urmă ale dietei Ungare s'a desbatut bugetul pro 1894. La desbaterea generală s'a atins în trecăt din partea opozițiunii și cestiunea naționalităților, care guvernele nu e în stare a o rezolva. S'a mai obiecționat, că prin crescerea prea mare a cheltuielilor pentru armată Ungaria va suferi mari perderi economice.

Libertatea religioasă. În comisiunea de instrucție a dietei s'a început desbaterea proiectului pentru libertatea religioasă. Ședințele sunt conduse de dep. Schwartz.

† **Bar. Alecsandru Bach**, a murit la moșia sa din Unterwaltersdorf, Austria-inferioară, în tate de 81 ani. Din anul 1848 (28 Iuliu) până în 1859 (21 August) a condus Bach ca ministrul de interne al monarhiei destinele ei. „Perioada lui Bach“ e argisită de magiari, pentru-că dice ei, a răpit independința Ungariei, contopind această țéră în monarhia austriacă. După retrage rea sa a mai trăit încă 34 de ani.

Résboiul cu cabilii. Din Melila se anunță că șeicul comandant al cavaleriei Kabyle a fost ucis de un obuz spaniol. Cabilii sunt descurajați mulți dintre ei sau retras la munți, departe de focul tunurilor. Câte-va grupe de trăgaci mai răspund încă tirului forturilor.

Cabilii ne dând ostatici, generalul Macias a reinceput bombardarea.

Puterea maritimă a Europei. Admiralitatea englesă a publicat nu de mult o espunere a forțelor navale ale celor cinci mari puteri europene în anul 1893.

Dupa această statistică, Englitera are în serviciu 24 vase de résboiu, 3 vase pentru apărarea cóstelor, 60 de încrucșatori și 74 alte vase, care nu sunt torpilori — în total 161. În rezervă se află 10 vase de luptă, 14 pentru apărarea țărmurilor, 23 încrucșatori și 44 alte vase, care nu sunt torpilori. În preparație sunt 9 vase de luptă 19 încrucșatori și 22 alte vase — în total 325 de corăbii de résboi.

Afară de această, coloniile englese mai au 20 de corăbii de résboiu proprii ale lor.

Francia are în serviciu 19 vase de luptă, 5 pentru apărarea țărmurilor, 23 de încrucșatori. În rezervă 5 vase de luptă 3 de apărarea țărmurilor, 20 încrucșatori și 62 alte vase. În preparație 8 vase de luptă, 2 pentru apărarea țărmurilor, 19 încrucșatori și 5 alte vase, — în total 221.

Germania are în serviciu 11 vase de luptă, 14 încrucșatori și 19 alte vase. În rezervă 3 vase de luptă, 6 de apărarea țărmurilor, 17 încrucșatori și 5 alte vase. În preparație 7 vase de luptă 3 încrucșatori și încă o corabie — în total 86.

Rusia are în total 120 vase de război „cele mai multe mici”, dice raportul. Italia are 93.

Cheltuielile Englierei pentru marină se urcă la 18, 480 916 funți sterlingi; ale Franței la 10.694.960; ale Germaniei la 4.795.570; ale Rusiei la 5.040.139 și ale Italiei la 4.215.636.

În total deci fotele de război ale marilor puteri europene le costă câte 43227121 funți sterlingi sau mai bine de 1075 de milioane de franci.

* * *

Cestiunea română și tinerimea magiară. Foile din Budapesta aduc scirea, că tinerimea magiară va eși din pasivitatea ei, observată până acum față de cestiunea română, în care se vede, că a ajuns în urma adevărilor zdrobitoare din Replică. La inițiativa neșului magiar Parchetich, presidentul societății tinerimii, va începe o acțiune ageră în privința acasta. Scopul mișcării e dublu, după cum scriu foile: de o parte tinerimea va documenta, că afirmările românilor referitoare la Ungaria nu sunt adevărate, ér de altă parte va protesta contra apăsării ne mai pomenite (!) a ungarilor din România.

Sermanii tineri jidani, vrem să dicem magiari, se vede, că au mâncărime de blamăgiu! Parturiantur montes.....

* * *

Cestia órelor. S'a anunțat dílele trecute, că si Italia a aderat în sfârșit la „óra Europei centrale”; cu începere dela 1 Novembre st. n. óra națională și tradițională a Romei pentru căile ferate a fost părăsită pentru óra unită „óra normală”, adoptată ađi de aprópe tóte statele europene.

După cum se vede din gazetele italiene, publicul n'a prea primit cu mare entuziasm acasta reformă.

Nóua óra italiană, care nu e nici dedecum universală, cum o numesc unii, e înainte cu 10 minute și 4 secunde de óra Romei după care se scotia până acum în Italia.

Dar ceea ce e mai radical în reforma italiană este, că scotéla órelor nu se face ca până acum, cu 12 óre de dí și 12 de nópte, ci cu 24. Numai există nici dimineața nici séra. Se dice: plec cu trenul de 17 óre, ceea ce însemnéază 4 óre și 50 de séra. Se anunță: voi sosi cu trenul de 19 óre și 10 minute Prietenii cari așteptă la gară trebuie să scie atunci că e vorba de 7 óre séra.

* * *

Jurământ. I. P. S. S. metropolitul primat a dat o circulară către toți protoerii eparchiei sale ca pe viitor nici un preot să nu mai aibă voie a merge să depună jurământ fără cconsimțiméntul și învoirea I. P. S. Sale.

* * *

Papă usurpator. Dílele aceste a eșit la ivéla o interesantă înșelătorie, căreia au căđut jertfă doi francesi, eari sufer de fanaticism religionar și care a pus în mare mișcare poliția din Roma. Istoria se începe înainte de acasta cu doi ani. Pe atunci o călugăriță isterică din Lorena vestia ómenilor, că ei îi s'a aréat prin semne curesci, că papa a fost arestat de cardinali și e deținut ca arestant în catacombe, ér tronul papal este usurpat de un papă fals. Acesteia au dat credémént doi francesi din Lorena: abatele Xae și notariul Glenard și, adunând vre-o 40.000 franci, s'au dus acum doi ani la Roma, cu nobila intenție, de-a elibera pe papa arestat. Mai întâi ei au scos în tipar o carte, în care descriu arestarea și suferințele papei, după cum lea povestit călugărița isterică. Cartea au împărțit-o gratuit în Roma. Védénd fanaticismul orb al acestor doi ómeni, căți-va vagabunđi au hotărít să-i — tragă pe sfóră și să-i ciupescă de părăluțe. Capii acestei bande li s'au prezentat astfel: contesa de Saint-Arnaud, apoi Vincenzo Ubalducci, un moșnég fost secretar al principelui de Torlonia, om cu mare vađă în Vatican, principele Bustelli-Foscolo, apoi c'țiva gardiști falși etc. Acesteia au asigurat pe cei doi francesi, că papa e arestat și s'au oferit, că le vor da ajutor să-l elibereze. Ba i-au făcut să credă, că papa e arestat dimpreună cu fidelul său servitor Luigi, care nu e alt cineva, decât dispărutul Ioan Ort, fost archiduce austriac

Ioan Salvator și care a intrat în serviciul papei, ca să se ispășescă de un mare păcat și să capete ertare.

Prin multe machinațiuni, sub pretextul că trebuie cumpérate străjile și alți ómeni cu influență, cu încetul au scociorit dela francesi cele 40 mii de franci. În urmă, ca să abată dela sine orice presupunere, într'o nópte întunecósă au arangiat o scenă în pivnița unei case din apropierea Vaticanului, unde în prezența celor doi francesi a fost eliberat un om care a jucat rolul papei arestat. Acesteia liniștiți asteptau să fie renumerați de către papa, dar védénd, că așteptă în zadar, ba nu sunt primiți nici în audiență, vin la convingerea, — nu că sunt trași pe sfóră, ci că pe papa din nou l-au arestat cardinalii. Astfel ei publică din nou o carte, în care descriu în detaliu eliberarea papei. În modul acesta lucrul a ajuns la cunoștința poliției, care dând de urma vagabunđilor, pe unii i-a arestat, ér pe unii îi urmăresce.

Este însă curios, că cei doi francesi nici acum nu cred, că au fost înșelați, ci sunt de părere, că Ioan Salvator și soții de bună voie s'au dat de vagabunđi, de óre-ce nu vreau să tradeze secretul arestării și eliberării papei. Acasta au declarat-o ei în diare.

Éta o istorie de tot curiosă în fe-liul ei.

* * *

O interesantă descoperire. — La Delfi, lângă Atena, în sěpaturile care se fac s'a descoperit o marmură cu note musicale, cuprindénd cântecul zeului Apolon.

Deasupra fie-cărei silabe sunt săpate notele musicale după care se cânta imnul. Se crede că inscripția datéză din secolul al doilea înainte de Christoc.

Descoperirea acasta e cu atât mai importantă cu cât se așteptă că ea se dea chieia muziceii grecesii antice, care nu era cunoscută până acum.

Pe basa convenției dintre Grecia și Francia, francesii au dreptul să publice descoperirea. Sěpaturile dela Delfi se fac, în adevér cum se scie, de către francesi.

* * *

Himen. Dl Vasilie Teotelecan și d-șóra Policenia Cadar și-au serbat actul cununiei Duminecă în 12 Novembre n. a. c. în biserica din Sibiu-cetate.

Adunarea municipală a comitatului Albei-inferioare.

Sub presiul comitelui suprem Zeyk Daniel, s'a ținut la 28 Octobre adunarea de tómnă, în Aiud.

Președintele, carele pentru prima dată a condus acasta adunare ordinară, s'a aflat ca acasă pe scaunul presidial, mai cu samă, că până la 1885 tatăl său a ocupat acest post.

De aceea nici a ținut de cuviință, ca să mai facă vorbe multe, ci în mod sec s'a început pertractarea obiectelor.

În comitatul Albei de jos ungarilor sunt mai toți kossuthisti încarnați, dar în sala municipală sunt cei mai blândi mameluci.

Nu afli unul din ei, care să-ți dică „nem” ci toți pe întrecute dau cu „igen-ul” — bine sciind, că aruncurile cele mari, în parte mare nu de pe spatele lor iese.

Așa afară de voturile românilor Ivan și Orășan, tóte aruncurile s'au votat ca pe șinor. Observ, că alți români nu erau de față, decât un biet de pretor și vr'o doi notari, cari însă nu se pot strica cu cei dela masa verde.

Cumcă au lipsit românii din Alba-Iulia, Abrud, Blaș, tocmai dela acasta adunare, ne prinde mirare, căci vorba a fost de vr'o 10 aruncuri și de 2 împrumuturi mari, în sarcina comitatului.

Să vede însă, că așa a fost.

O amorțelă neexplicabilă domnesce în comitat.

Nu e înțelegere, nu e interes pentru afaceri publice, nu e nici chiar simț de rușine la unii din prețișii corifei.

Jócă cu doi bani în 3 pungi de a „naționalismul”, și când e vorba să fie la postul lor, se ascund ca nisce nemernici în visuini.

E aspru verdictul, dar e meritat și credem, că absentarea în masse — este nejustificabilă.

Alegerile în comitetul permanent, în comisiunea administrativă s'au făcut cu totală ignorare a românilor. Ședulele au fost împărțite și tipărite și rezultatul a fost, cum s'a plămădit de către actualii oblăduitori ai comitatului.

Venind vorba de magazinul din Craiva dăruit de comitetul comunal, pe sama scólei gr. ort. și de cele 1700 fl., împrumut de stat din Geógiul de sus amemena dăruit pe sama scólei — s'a născut un adevérat murmur, când la propunerea comitetului permanent de a se respinge concludul — a luat cuvéntul părintele adm. protopresbiteral Nicolau Ivan, care încă nu s'a așteptat la o propunere atât de păcătósă și cu tendințe reutációsă contra scólelor nóstre. A cerut vorbitoriul să i se arete dacă magazinul de bucate figuréză în rațiociniile comunei — și pe când referentul, românofagul Török Bertalan susținea, că da, — a trebuit să vină șeful dela licidatură cu rațiociniile și să constate, că referentul nu a spus adevérul.

Părintele Orășan — preot în adevératul înțeles al cuvéntului, a sărit în ajutorul colegului seu, a arătat, că magazinul este al singuraticilor și nu al comunei — și aceia pot face ce vor cu averea lor propriă, dar tóte înzădar, maioritatea cu tóte contra 4 voturi a primit votul referentului.

Este mirare, că la votul minorității s'a alăturat și directorul de finance dl George Popp și notariul public Alecsandru Folyovics.

Contra concludului a însinuat părintele N. Ivan recurs și vom vedé ce va hotări vestitul Hieronymi, care ar voi să împace pe români.

La cestiunea celor 1700 fl. dați de comitetul comunal din Geógiu pe sama scólei gr. ort. desbaterea a fost și mai vehementă.

La anul 1876 — un cas analog s'a pertractat tot în aceea sală Referent a fost tot faimosul Török Bertalan, care acum a propus respingerea, — dar la 1876 a propus încuviințarea împrumului de stat, pe sama scólei.

Părintele N. Ivan — a scos din buzunariu hărtia și a cetit motivele din 1876, cari erau să se dea împrumutul pe séma scólei din Mesentea, până ce acum același referent în una și aceeași cauză a făurit altele, vorbiau de „idegenités” — ca și cum propunerea scólei române pentru unguri ar fi egală cu vre-un furt óre-care al alodiului. Referentul — opărit nu scia, ce să dică, — ér părintele Orășan din nou l'a întrebat, că corect s'a lucrat la 1876 sau corect se lucră acum?

Unisono strigau toți, că la 1876 s'a încrat réu — și acum e referentul în mintea cea bună, la ce se înțelege, că nu au lipsit nisce observări forte nimerite ale vorbitorilor români.

În apărarea referentului iau și sărit în ajutoriu Dr. Kemény Géza, faimosul deputat al Vințului-de-jos, ales de români, primarul Aiudului și alte celebrități — și așa nu e mirare că a învins șovinismul unguresc și aici, rămânénd tot numai cei doi preoți români.

Și contra acestui conclud a însinuat recurs adm. protopopesc al tractului, căruia îi zace la inimă apărarea scólelor din tractul seu.

După aceste scene furtunóse ce le-au provocat vorbirile preoților români — celelalte obiecte éráși s'au primit ca eșite din mașină en bloc fără contrapropuneri, fără nici o desbatere.

Dacă erau 10—15 români din cei vr'o 50 români, cari sunt membrii ai

adunării, de bună séma, că rezultatul moral putea fi altul ca și care a fost lucrând numai doi, contra sute de ómeni preocupați și stăpâniți de ura contra tot ce e românesc și intenționéză vre-o ameliorare în cele culturale.

Inspectorul de scóle — se ascunse în un unghiu, ca să nu își arete fața.

Ii era și lui bag séma pe plac, că scólele române cum sunt de strimtorate, căci altcum ar fi trebuit să-și ridice glasul.

Óre din cele pățite învățăm ceva pe viitor?

După cum stau trebile cu românii din comitatul Albei-de-jos — e greu să te aștepti la bine, mai cu séma, că cei dela Blaș privesc cu un fatalism turcesc la cele ce se petrec și nu au nici curagiu, nici inimă ca să se pună în frunte și să inițieze în direcțiunea acasta vr'o mișcare, care de bună séma, că numai spre binele comitatului ar putea fi.

X. Y.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor, români gr. or. din districtul Devei al archidiecesei transilvane — își va ținé adunarea sa generală în 7, 8 și 9 Novembre st. v. a. c. în Petrița, protopresbiteratul Hațegului, cu următórea:

Programă:

Membrii reuniunii — Duminecă dimineața — vor asista în corpore la serviciul divin împreună cu invocarea Duhului sânt în biserica din Petrița. După serviciul divin:

1. Deschiderea ședinței prin preșidiu
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul comitetului central.
4. Raportul bibliotecarului și a cassarului.
5. Alegerea comisiunelor revăđetőre și de controlare.
6. „Substantivul” prelegere practică de Georgiu Reitescu.
7. „Ferul” prelegere practică de Ioan Fleșer.
8. Prelegeri practice din comput de Petru Hadan și Ioan Cirean.
9. Cunoșcerea banilor noi, prelegere de Ioan Boța.
10. Despre disciplina scolară, disertațiune de Constantin Baic.
11. Raportul comisiunilor.
12. Stabilirea bugetului.
13. Propuneri.
14. Îndeplinirea locurilor vacante prin alegere.

Din ședința comitetului central al reuniunii ținută în Oreștia la 19 Septembrie 1893.

Nicolau Sanzian, Constantin Baic,
v. președinte. secretar I.

Diverse.

Cele mai mari orașe pe pământ. După statistica cea mai nouă numai 36 de orașe se află pe suprafața pământului cu o populațiune mai mare de o jumătate de milion. Dintre acestea 12 sunt, a căror populațiune trece peste un milion, și anume în Europa: Londra, Parisul, Berlinul și Viena; în Asia: Kanton, Hongkong-Hanyang, Nutsang, Tokio, Siangtan și Ligan; în America: New-York, Brooklyn, Filadelfia și Chicago. Cu o populațiune mai mică de un milion, dar peste o jumătate de milion sunt următórele orașe. În Europa: St.-Petersburg, Constantinopol, Moscva, Glasgow, Hamburg-Altona, și Manchester, Salford, Liverpool, Birmingham și Budapesta. În Asia: Siensin, Bombay, Calcutta, Hangston, Tsingfu, Futson, Peking, Sutson, Tsantson, Savhing, Landschon și Tatsau. În America: Rio de Janeiro, Boston și Buenos-Ayres.

Nr. 356/893.

[222] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci, acum sistemisate dela școlile comunelor bisericesti mai jos însemnate din protopresbiteratul Câmpenilor se escrie concurs cu termenul 15 zile dela prima publicare.

1. Gârda de sus cu salariu de 300 fl. v. a. din repartitie și cuartir cu grădină.

2. Lăpuș cu salariu de 300 fl. v. a. din repartitie și cuartir și încălzit.

3. Poiana-Valea-verde cu salariu de 300 fl. v. a. din repartitie și cuartir cu grădină.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi se și trimită cererile concursuale cu documentele recerute de legile școlare din vigore până la termenul pus la subscrisul oficiu, având mai înainte a-și trage informațiune despre solvirea salariilor dela organele concernente.

Invetătorii aleși vor trebui se cânte în biserici și se înființeze grădini de pomărit.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni (Topánfalva), 12 Oct. 1893.

Romul Furdui,
protopresb.

Zl 8530/1893 fszb.

[223] 1-3

Konkurs.

In der Grossgemeinde Freck ist die Gemeinde-Notärstelle zu besetzen, und werden qualifizierte Bewerber hiemit aufgefordert, ihre Gesuche bis **4. Dezember 1. J.** bei mir einzureichen.

Die mit dieser Stelle verbundenen Bezüge sind:

1. Gehalt 420 fl.
2. Für die Steuervorschreibungsarbeit 30 fl.
3. 1% Steuer-Manipulationsgebühr.
4. Quartier und Beleuchtung in natura.
5. 6 Klafter Brennholz für Kanzlei und Privatwohnung.

6. Nutzniesung zweier Grundstücke von zusammen 1000□°

7. Die für Privatarbeiten festgesetzten Gebühren.

Hermannstadt, am 11. Nov. 1893.

Der Bezirks Oberstuhlrichter:
Fabritius.

Poșta redacțiunii.

M. P. in Sar. Manuscriptul din cestiuone e aici și ar fi bine se lucrez cu restul, ce se-l publicăm. In casul acesta mai e lipsă se-l trimitem? Cele trimise se vor publica. In curând urmăz epistolă.
Red.

Loterie.

Mercuri, in 15 Novembre 1893,

Sibiu: **35 36 70 59 25**

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobere 1893.

Budapesta — Predeal										
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren accelerat	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane
10.—	8.05	8.05	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	3.—	7.20
8.25	2.10	2.50	5.50	9.15	↓ Budapesta	↑	6.20	7.30	6.35	1.50
11.23	4.07	6.14	8.57	11.12	↓ Szolnok	↑	2.55	5.23	3.31	11.46
1.35	5.46	—	11.33	12.50	↓ P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.16	10.05
3.53	7.08	8.42	1.50	2.12	sos. Oradea-mare	pl. sos.	Tr. de	2.25	11.04	8.43
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl. Oradea-mare	sos.	per-	2.18	10.44	8.38
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49	↓ Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	↓ Rév	↑	—	—	9.30	—
5.45	—	2.50	4.07	—	↓ Bratca	↑	—	1.26	9.10	7.47
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	↓ Ciucia	↑	3.53	—	8.31	7.08
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	↓ Huiedin	↑	2.58	12.47	7.53	6.39
8.05	10.37	6.24	6.24	—	↓ Ghirbău	↑	1.13	—	6.53	—
8.32	—	6.59	6.59	5.55	sos. Cluș.	pl. sos.	12.17	11.01	6.14	5.25
8.49	—	11.10	8.40	6.11	pl. Cluș.	sos.	—	10.45	5.14	4.48
9.06	—	11.32	9.08	6.27	↓ Apahida	↑	—	—	4.45	4.23
10.08	—	12.50	10.40	7.23	↓ Ghiriș	↑	—	9.23	3.18	3.—
10.37	—	1.25	11.25	7.50	↓ Cucurdea	↑	—	8.54	2.31	2.08
10.59	—	1.43	11.54	—	↓ Ujóra	↑	—	—	2.13	2.—
11.07	—	1.52	12.04	—	↓ Vințul-de-sus	↑	—	—	2.05	1.51
11.31	—	2.18	12.34	8.17	↓ Aiud	↑	—	8.24	1.35	1.23
11.48	—	2.40	1.—	8.33	sos. Teiuș.	pl. sos.	—	8.07	1.08	12.45
12.25	—	—	1.40	8.38	pl. Teiuș.	sos.	—	8.—	12.28	—
12.50	—	—	2.17	—	↓ Crăciunel	↑	—	—	11.57	—
1.04	—	—	2.35	9.09	↓ Blaș	↑	—	7.31	11.42	—
1.35	—	—	3.14	—	↓ Micăsasa	↑	—	—	11.06	—
1.50	—	—	3.34	9.42	sos. Copșa-mică	pl. sos.	—	6.57	10.4	—
2.13	—	—	3.49	9.44	pl. Copșa-mică	sos.	—	6.55	10.31	—
2.32	—	—	4.11	9.59	↓ Mediaș	↑	—	6.42	10.09	—
3.04	—	—	4.48	10.22	↓ Elisabetopol	↑	—	6.21	9.31	—
3.39	—	—	5.27	10.51	↓ Sighișora	↑	—	5.54	8.53	—
4.01	—	—	6.10	11.13	↓ Hașfalău	↑	—	5.34	8.23	—
5.26	—	—	7.52	12.26	↓ Homorod	↑	—	4.29	6.55	—
6.08	—	—	8.30	12.58	↓ Ágostonfalva	↑	—	3.56	6.09	—
6.40	Tr. de	—	9.03	1.15	↓ Apașa	↑	—	3.40	5.42	—
7.16	per-	Tren	9.38	1.34	↓ Feldioara	↑	—	3.19	5.07	—
8.—	sone	acceler-	10.25	2.09	sos. Brașov	pl. sos.	10.17	2.18	—	6.58
—	—	—	5.15	6.18	pl. Brașov	sos.	—	9.41	1.42	—
—	12.26	5.57	7.10	3.01	↓ Timiș	↑	—	9.12	1.12	—
—	1.11	6.29	7.40	3.31	↓ Predeal	↑	—	—	—	5.16
—	8.45	12.20	10.50	9.15	Bucuresti.	—	4.45	7.40	—	8.50

Budapesta — Arad — Teiuș										
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane
—	—	10.—	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	3.—	—
—	—	8.10	1.56	9.30	↓ Budapesta	↑	7.25	1.20	5.50	—
—	—	10.04	4.02	1.05	↓ Szolnok	↑	4.15	11.15	2.21	—
—	—	3.45	6.57	5.24	sos. Arad	pl. sos.	11.18	8.20	9.05	—
—	—	—	—	—	↓ Glogovaț	↑	10.46	7.20	8.40	—
—	—	4.30	2.34	5.46	↓ Györök	↑	10.34	7.01	8.30	—
—	—	4.42	2.34	5.57	↓ Pauliș	↑	10.11	6.20	8.08	—
—	—	5.03	3.34	6.19	↓ Radna-Lipova	↑	9.58	5.50	7.57	—
—	—	5.14	3.58	6.30	↓ Conop	↑	9.44	5.28	7.46	—
—	—	5.32	4.20	6.48	↓ Bérzava	↑	9.10	—	7.17	—
—	—	5.56	—	7.12	↓ Soborșin	↑	8.54	—	7.02	—
—	—	6.12	—	7.27	↓ Zam	↑	8.03	—	6.24	—
—	—	6.58	—	8.07	↓ Gurasada	↑	7.28	—	5.53	—
—	—	7.26	—	8.33	↓ Ilia	↑	7.—	—	5.28	—
—	—	7.52	—	8.57	↓ Branicica	↑	6.49	—	5.17	—
—	—	8.08	—	9.13	↓ Deva	↑	6.24	—	4.55	—
—	—	8.26	—	9.29	↓ Simeria (Piski)	↑	5.59	—	4.33	—
—	—	8.52	—	9.53	↓ Orăștia	↑	5.43	—	4.17	—
—	—	10.—	—	10.19	↓ Șibot	↑	4.42	—	3.30	—
—	—	10.25	—	10.50	↓ Vințul de jos	↑	4.20	—	3.03	—
—	—	10.44	—	11.16	↓ Alba-Iulia	↑	4.58	—	2.36	—
—	—	11.58	—	11.44	sos. Teluș	pl.	3.40	9.40	2.19	—
—	—	11.29	7.05	12.06	—	—	3.04	9.05	1.39	—
—	—	11.56	7.40	12.38	—	—	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova										
Orient. Espres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren mixt		Tren de persoane	Tren accelerat	Orient. Espres	Tren accelerat	Tren de persoane
9.06	11.—	9.—	9.15	4.15	pl. Viena	sos.	6.15	2.45	3.16	7.05
Vineri	8.25	2.35	6.30	10.10	pl. Budapesta	sos.	7.10	9.14	10.27	1.20
1.55	5.20	7.59	4.24	3.36	sos. Timișoara	pl. sos.	9.50	5.50	5.13	7.50
5.18	6.15	8.25	5.25	9.30	pl. Caransebeș	sos.	9.20	—	5.07	7.42
—	9.35	10.41	8.23	3.30	↓ Băile-Herculane	↑	6.22	—	12.53	5.31
11.28	—	12.52	10.58	7.36	↓ Verciorova	↑	3.40	—	12.53	3.21
12.09	—	1.25	2.10	—	Bucuresti	—	2.26	—	12.10	2.10
10.55	—	11.40	—	—	—	—	—	—	4.03	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.										
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane
—	2.35	8.15	3.11	8.58	↓ Cucurdea	↑	7.40	2.37	8.25	1.18
—	3.26	9.01	3.57	9.44	↓ Ludoș	↑	6.55	1.51	7.36	12.22
—	5.07	10.27	5.23	11.11	↓ Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.54	10.35
—	5.50	10.42	5.36	—	↓ Reghinul-săs.	↑	5.18	9.35	5.05	—
—	7.25	12.15	7.15	—	—	—	3.50	8.—	3.22	—

Simeria (Piski) — Hunedóra										
Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt		Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt
6.15	10.35	4.20	9.50	↓ Simeria	↑	5.30	10.25	3.10	8.49	—
6.38	11.54	4.43	10.08	↓ Cerna	↑	5.14	10.05	2.54	8.29	—
7.13	12.20	5.18	10.32	↓ Hunedóra	↑	4.50	9.38	2.30	8.—	—

Brașov — Chezd-Oșorheiu										
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane
5.46	8.50	—	3.10	—	↓ Brașov	↑	8.18	1.49	—	6.56
6.19	9.31	—	3.53	—	↓ Prejmăr	↑	7.48	1.11	—	6.18
7.11	10.32	—	5.03	—	↓ Sepși-S.-Georgiu	↑	7.02	12.10	—	5.17
8.31	12.08	—	6.40	—	↓ Covasna	↑	5.46	10.34	—	3.39
9.08	12.54	—	7.26	—	↓ Kezdi-Oșorheiu	↑	5.—	9.38	—	2.33

Murăș-Ludoș — Bistrița										
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane
4.—	9.10	—	4.20	—	↓ Murăș-Ludoș	↑	6.46	7.21	—	—
6.48	12.41	—	—	—	↓ Țaga-Budatelic	↑	4.14	4.50	—	—
9.59	4.55	—	—	—	↓ Bistrița	↑	—	1.16	—	—

Arad — Timișoara										
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane							